

Решение № 60055

Номер 60055

Година 03.08.2021

Град Смолян

Районен Съд - Смолян

На 06.07

Година 2021

В публично заседание в следния състав:

Председател:

Секретар:

Прокурор:

като разгледа докладваното от Златанова

Гражданско I инстанция дело

номер

20205440100299

по описа за

2020

година

Ищецът „****“ София е предявила срещу „****“ ЕООД и Ю. М. П. от гр. Смолян обективно съединени исково основание чл. 240, ал. 1 и чл. 92, ал. 1 ЗЗД, за връщане на предоставен заем в размер на 3 498 лева по договор заем № 7007209/24.04.2018 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от подаването на искова 17.03.2020 г. до окончателното заплащане на задължението; 382,08 лв. неустойка по чл. 7, ал. 1 от договора 02.07.2019 – 12.03.2020 г.; 825,18 лв. еднократна неустойка по чл. 7, ал. 2 от договора за периода 02.07.2019 – 12.1887,15 лв. такса ангажимент за периода 02.07.2019 – 12.03.2020 г.. Претендира за деловодните разноски. Ищецът твърди, че между него и ответника „****“ ЕООД е сключен договор за паричен заем № 7007209/24.04.2018 на който ищецът е предоставил на заемателя сумата от 3 000 лв., а съдлъжник по договора е ответницата Ю. неплатена вноса е с падеж 02.07.2019 г.. Дължи се претендираната главница, ведно с неустойка за забава по чл. 7, ал. 2 от договора. Таксата е в размер на 6 % от усвоената главница и се начислява на всеки 14- дневен период. Поради забавата продължили 40 дни, кредитът е обявен за предсрочно изискуем, като за това ответниците са уведомени с връчването на исково доказателствата. Сключеният заем е договор за кредитна линия, сключен между търговци, поради което дълж. право в рамките на уговорения срок и лимит многократно да усвояват и погасяват суми за главница, като погас. могат отново да теглят до размера на лимита. Твърди, че на 03.08.2018 г. заемателят е направил искане за уве. кредитния лимит с 500 лв. и така общия кредитен лимит е станал 3500 лв. На 03.08.2018 г. на Ю. П. е превед. размер на 700 лв., от която 200 лв. от първоначално отпуснатия кредитен лимит и 500 лв. сумата до увеличен лимит. Именно поради характера на договора към него няма погасителен план, а минималната погасителна в. ангажимент/ се начислява върху ползваната част от заемните средства в размер на 6 % от усвоената гл. калкулира на всеки 14 дни, но не по-малко от 30 лв..

Ответниците в отговора на исковата молба в срока по чл. 131 ГПК оспорват исковете като неоснователни и мол. отхвърлени. Претендират за разноски. Твърдят, че са извършвали плащани по кредита, както и че договорът поради неравноправност на клаузите му, противоречащи на добросъвестността и създаващи значително р. отношението между страните, не е индивидуално договорен, не е ясен и недвусмислен, във вреда на потребите. това е и нищожен като противоречащ на закона – чл. 10, ал. 1; чл. 11, ал. 1, т. 10 и 12 ЗПК. Считат, че не е предсрочна изискуемост на цялото вземане. Договорената лихва е необоснована висока и противоречи на закон. Претендираните неустойки също са неоснователни, тъй като с тях се цели допълнително обогатяване на кред. присъщата санкционна, обезщетителна и обезпечителна функция на неустойката, а претендираната такса представлява скрита добавка към възнаградителната лихва. Молят исковете да бъдат отхвърлени като неосноват.

В съдебно заседание ищцовото дружество не се представлява, в писмена молба и писмени бележи моли предявя да бъдат уважени. Претендира за разноски.

Ответниците се представляват от адв. Д., който оспорва искове като неоснователни и моли да бъдат отхвърлени възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Съдът след като взе предвид изложеното в исквата молба, становищата на страните и събраните доказателства установи от фактическа страна следното:

Между „****“ в качеството на кредитодател и „****“ ЕООД, представлявано от Ю. П. като кредитополучател и Ю. М. П. като качество като солидарен длъжник е сключен договор за бизнес линия „Fintrade Оборот 6 %“ № 7007209 от 24.04.2018 г. който кредитодателят се е задължил да предостави в заем на кредитополучателя под формата на кредит с максимален размер от 3 000 лв., която сума е предадена на кредитополучателя в деня на сключването на договора. Кредитополучателят се е задължил да върне заемната сума в срок от две години от сключването на договора с първата вноска 08.05.2018 г. и падеж на всяка следваща вноска на 14-тия ден след падежа на предишна вноска с минимален размер на 6 % от усвоената главница, платими чрез „****“ по КИН номер * или в брой на търговски преносен ведно с такса ангажимент за ползването на кредита в размер на 6 % от усвоената главница за всеки 14-дневен период на ползването на кредита, но не по-малко от 30 лв..

С чл. 7, ал. 1 от договора е договорена неустойка в размер на 0,3 % от всичко дължимо по договора, вкл. и от главница, неплатена такса ангажимент и неплатени неустойки за всеки ден забава до пълното плащане на забавата или до настъпване на предсрочна изискуемост на кредита.

В чл. 7, ал. 2 е договорена 20 % еднократна неустойка при забава повече от 40 календарни дни върху всички изискуемости по договора, в това число неплатена главница, неплатена лихва и начислени, но неплатени неустойки, представляващи се по събирането на вземането.

В ал. 3 е договорено обявяване на предсрочна изискуемост при забава повече от 40 календарни дни.

С чл. 11 солидарният длъжник е поел задължението да отговаря солидарно с кредитополучателя за изпълнение на неговите задължения по договора.

За получаването на парите при сключване на договора е подписана разписка от страна на Ю. П. като представител на ЕООД.

С анекс към договора от 24.04.2018 г. страните се споразумели кредитополучателят да получи отстъпка в размер на размера на първата падежирала такса ангажимент.

На 03.08.2018 г. на ответницата Ю. П. е преведена сумата от 700 лв. от ищеца за изплащане на кредит.

Съгласно сключението по назначената СИЕ Предоставеният кредит на „****“ ЕООД в размер 3000.00 лева е изплатен на Ю. М. П. на 24.04.2018 г. с разходен касов ордер № 9557/24.04.2018 г.. По Договор за Бизнес линия № 7007209/24.04.2018 г. е извършвано теглене на суми чрез „****“, както следва: на 03.08.2018 г. - 700.00 лева; на 18.12.2018 г. - 853.40 лева; на 26.02.2019 г. - 853.40 лева; на 08.05.2019 г. - 700.00 лева; на 21.05.2019 г. - 615.00 лева. Поради допълнително отпуснат в размер на 500 лв. и усвоени 498,09 лв., общият размер на остатъка по кредита е 3 498,09 лв. Кредитополучателят извършвала погасяване на задълженията по Договор за Бизнес линия № 7007209/24.04.2018 г. като последната погасителна вноска е на 21.06.2019 г.. Остатъкът от непогасената сума по Договор за Бизнес линия № 7007209/24.04.2018 г. към датата на обявяване на заема за предсрочно изискуемост/датата на връчване на исквата молба на от 09.09.2020 г. е, както следва: -3 498.09 лева – главница; - 6 504.03 лева - такса ангажимент за периода 21.06.2019 г. - 09.09.2020 г.; - 382.08 - неустойка по чл. 7, ал. 1 от Договора за периода 02.07.2019 г. – 12.03.2020 г.; - 825.18 - неустойка по чл. 7, ал. 2 от Договора. Евентуално дължимата такса ангажимент, ако същата бъде изчислена по размера на законната лихва върху дължимата главница за периода 21.06.2019 г. - 09.09.2020 г. е 434.35 лева., изискуемост по Договор за бизнес линия № 7007209 от 24.04.2018 г. по „****“, с: КИН номер * са постъпили суми от Ю. М. П. в общ размер 432.42 лева, подробно посочени по дата и размер в приложената Таблица 1, к. 1 и к. 14. Дружество има практика да плаща суми в брой за погасяване на задълженията, като това се документира с приходни касови ордери. Направените погасителни вноски в брой на търговски представител на „****“ гр.София са в общ размер 1 909.77 лева, както следва: на 21.05.2018 г. - 180.00 лева; на 19.06.2018 г. - 880.00 лева; на 12.03.2019 г. - 210.00 лева; на 27.03.2019 г.-218.77 лева; на 04.06.2019 г. - 209.89 лева и на 21.06.2019 г.- 211.64 лева.

Съдът кредитира сключението на ВЛ по СИЕ като обективно и компетентно изготвено, същото не е оспорено от страните. От показанията на свид. П. – майка на Ю. П. се установява, че Ю. П. е плащала и пари на ръка на представляващото дружество Ц.Т. /сключил договора за заем като представител на ищеца/ - веднъж 500 лв. в края на лятото на 2019 г. и в това 280 лв. в края на 2019 г., като е получавала SMS потвърждения за плащанията. Твърди, че и други пъти Ю. П. е плащала на ръка, но не уточнява времето и сумите.

Въз основа на така установеното от фактическа страна, съдът направи следните правни изводи:

Предявени са обективно съединени искове с правно основание чл. 240, ал. 1 и чл. 92, ал. 1 ЗЗД, за връщане на сумата в размер на 3 498 лева по договор за паричен заем № 7007209/24.04.2018 г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от подаването на исквата молба на 17.03.2020 г. до окончателното заплащане на задължението, с включване на неустойка по чл. 7, ал. 1 от договора за периода 02.07.2019 – 12.03.2020 г.; 825,18 лв. еднократна неустойка по чл. 7, ал. 2 от договора за периода 02.07.2019 – 12.03.2020 г. и 1887,15 лв. такса ангажимент за периода 02.07.2019 – 12.03.2020 г. Договорът за заем е реален двустранен договор, по силата на който заемодателят предоставя в собственост парични заместими вещи на заемателя, който се задължава да ги върне на заемодателя.

Безспорно се установи сключен между страните договор за заем на парични средства по кредитна линия. Б. установи също, че ответното дружество чрез законния представител е усвоило суми – първоначално 3 000 лв., след това 700 лв.; 1 022,25 лв.; 853,40 лв.; 700 лв. и 615 лв. в рамките на кредитната линия, с което е възникнало и задължение за връщане на сумите, съгласно договора, като между временно са извършвани и частични плащания. Общият размер на главницата е в размер на 3 392,56 лв., като е платена такса ангажимент в общ размер 5 039,86 лв.. начислени са и лихви по чл. 7, ал. 1 в размер на 382,08 лв. и неустойка по ал. 2 в размер на 825,18 лв..

При договора за кредитна линия кредиторът определя лимит на сума, която постоянно е на разположение на ползвателя. Последният може да изтегли в рамките на определен период от време. Парите от кредитната линия в посочения период да се теглят и погасяват по всяко време, като длъжникът плаща лихва само върху ползваната сума от лимита, в максимално допустимия размер на кредитната линия. Този вид кредит е договорно споразумение между кредиторската институция и кредитополучател, което посочва размера на сумата (лимита), който клиентът може да изтегли. Банката да има изискване към кредитополучателя да извършва минимални погасителни вноски при ползването на кредита. При този вид договор за кредит кредитополучателят може многократно да изтегля средства и да ги изплаща в рамките на периода, в който договорът между него и финансовата институция е валиден. За поддържането на кредитната линия в периода на договора се определя и такса, която се изплаща от страна на клиента на финансовата институция.

В настоящия случай ищецът представлява небанкова институция по смисъла на чл. 3, ал. 1, т. 3 от ЗКИ. Предвидено на сключения договор за бизнес линия и неговите страни, като кредитополучателят е юридическо лице, съдът преразглежда се касае за договор, към който са приложими разпоредбите на Закона за потребителския кредит и Закона за защита на потребителите, както неправилно твърдят ответниците.

Независимо от това, от страна на ответницата са направени възражения за нищожност на договора за кредит и за договорената такса ангажимент и неустойки, поради накърняване на добрите нрави, съгласно чл. 26, ал. 1, предвид чл. 9 ЗЗД.

В случая на кредитополучателя е предоставен и усвоен кредит в размер на 3 500 лв.. Съгласно заключението на съда са заплатени 8 432,42 лева - повече от двойния размер на кредита. Клаузата за договорената такса ангажимент е уговорена такава върху усвоената, а не върху неусвоената главница. Известно е, че при всеки кредит, независимо от неговия срок, се предвижда срок за неговото усвояване. Само когато кредитът не бъде усвоен в определения срок, се начислява такса ангажимент и то върху неусвоената част от кредита и се събира или еднократно или за времето до пълното усвояване на кредита. В случая е точно обратното, договорена е такса върху усвоената част от кредита и реално представлява несправедлива печалба на кредитодателя или възнаградителна лихва за ползване на усвоения кредит, но по начина, по който е уговорена, позволява на кредитополучателя да прецени икономическите последици от сключването на договора. Конкретно съдът посочи, че при първоначалното усвояване на кредитната линия в пълен размер от 3 000 лева и по начина, по който е уговорен размерът на всяка вноска – 6 % от усвоената главница, се получава вноска в размер на 180 лв., като тази вноска в размер е договорена и таксата ангажимент – отново 180 лв.. Така практически кредитополучателят се е задължил за двойно по-голям размер на вноската за главницата.

В съдебната практика няма определен универсален критерий кога договорената лихва е неморално висока и превишава границите на нравствено допустимото. Този въпрос се решава конкретно за всеки отделен случай, като се вземат предвид всички доказателства по делото, не само размера на лихвата, но и размера на валутата по предоставения капитал, условията на ползването, обстоятелствата, при които е било поето задължението за лихва, нейната функция, както и всички други обстоятелства по договора, които евентуално биха имали значение за размера ѝ /В този смисъл са Решения на ВКС от 30.12.2004 година по гр. д. № 1106/2003 година, II ГО на ВКС; Решение № 1270 от 09.01.2009 година по гр. д. № 3947/2014 г. ГК, III ГО на ВКС; Определение № 29 от 06.01.2015 година по гр. д. № 3947/2014 г. ГК, III ГО на ВКС, Определения на ВКС от 10.07.2015 година по гр. д. № 6295/2014 година, ГК, IV ГО, ВКС/. За противоречащи на добрите нрави се считат лихвите, които неравноправно се третират икономически слаби участници в оборота, използва се недостиг на материални средства на един субект за облагодетелстване на друг и пр. Приема се от съдилищата, че уговарянето на лихва, която надвишава трикратния размер на законната лихва, противоречи на добрите нрави.

Ето защо, съдът счита уговорката за такса ангажимент за нищожна като противоречаща на добрите нрави. Както е видно практически с таксата ангажимент кредитополучателят се е задължил да заплаща с всяка вноска, на всеки следващ ден от ползването на кредита, като се начислява върху целия усвоен кредит. Тази такса не е еднократна, а се начислява и подлежи на заплащане на всеки 14- дни от срока на договора, което е недопустимо. Така кредитополучателят се е прекомерно със заплащане на такса, която обогатява неоснователно кредитора.

Същото се отнася и за двете неустойки по чл. 7. Неустойката по ал. 1 при определени условия на забава се начислява на всеки ден забава в размер на 0,3 % от всички дължимо по кредита, вкл. неплатена главница, неплатена такса ангажимент и неплатени неустойки до настъпването на предсрочна изискуемост на кредита. В случая предсрочната изискуемост на ответниците с връщането на исковата молба. Неустойката по ал. 2 се начислява еднократно при забава, в размер на всички дължимо по кредита, вкл. неплатена главница, неплатена такса ангажимент и неплатени неустойки, представляващи разходи за събирането.

Клаузите за неустойки също водят до значително неравновесие в договорните отношения и за ползвателя кредитополучателя в неблагоприятно положение. Неустойките, по начина, по който са предвидени, излизат извън рамките на разумно и имуществено обезпечителна, обезщетителна и санкционна функция и отново водят до неправомерно неоснователно обогатяване на кредитора за сметка на кредитополучателя.

Предвид изложеното съдът приема, че клаузите за ангажимент за ползване на кредита и за двете неустойки против добрите нрави, поради което са нищожни на основание чл. 26, ал. 1, предл. второ, вр. чл. 9 ЗЗД.

И тъй като с извършените от страна на кредитополучателя са платени общо 8 432,42 лв., от които 5 039,80 лв. ангажимент и 3 392,56 лв. главница, то съдът счита, че задълженията за плащане на кредита са погасени в пълнота поради което исковете са неоснователни и подлежат на пълно отхвърляне.

Относно разноските:

И двете страни са заявили искания за присъждане на деловодните разноски.

С оглед изхода от спора, на ищеца не се дължат разноски.

Ще следва на основание чл. 78, ал. 3 ГПК да бъде осъден ищецът да заплати на ответниците 780 лв. за деловодни разноски, от които 700 лв. за адвокатско възнаграждение и 80 лв. за СИЕ.

Предвид изложените съображения Съдът се мотивира да

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ като неоснователни и недоказани предявените от „****“, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление представлявано от Н. К. Н. обективно съединени иски с правно основание чл. 240, ал. 1 и чл. 92, ал. 1 ЗЗД, срещу солидарните длъжници „****“ ЕООД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление ****, представлявано от Ю. М. П., ЕГН *, от гр. С., за връщане на предоставен заем в размер на 3 498 лева по договор за бизнес линия „Оборот 6 %“ № *** от 24.04.2018 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от подаването на искане на 17.03.2020 г. до окончателното заплащане на задължението; 382,08 лв. неустойка по чл. 7, ал. 1 от договора за периода 02.07.2019 – 12.03.2020 г.; 825,18 лв. еднократна неустойка по чл. 7, ал. 2 от договора за периода 02.07.2019 – 12.03.2020 г.; 1887,15 лв. такса ангажимент за периода 02.07.2019 – 12.03.2020 г..

ОСЪЖДА „****“, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление ****, представлявано от Н. К. Н. на основание чл. 78, ал. 3 ГПК да заплати на „****“ ЕООД, ЕИК *** със седалище и адрес на управление гр. ***, представлявано от Ю. М. П. и Ю. М. П. от **** направените деловодни разноски в размер на 780 лв., от които 700 лв. за адвокатско възнаграждение и 80 лв. за СИЕ. Решението може да бъде обжалвано пред Смолянски окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните. Решението да се връчи на страните, като на ищеца чрез адв. В. и на ответниците чрез адв. Д..

РАЙОНЕН СЪДИЯ: